

Barcelona 9 de Novembre de 1923

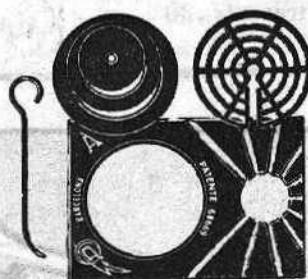
L'Esquella de la Torratxa

Ay XI-VI Número 2331 15 cèntims — Atrassats, 30

EL NOU DIRECTOR D'ORQUESTRA

PLANXA "CUBRE-HORNILLO D"

Llimplesa :: Comoditat :: Economia :: Rapidesa

L'invent més senzill i més pràctic conegut. S'adapta a qualsevol fogó de carbó i de llenya sense cap classe de treball. De venda en totes les principals tendes de ferreteria i bateria de cuina
Tamany 26 X 37 c/m. Ptes. 15

DIPÒSIT GENERAL: DE-NEGRI - Rambla de Catalunya, 43.—Contra envió de Ptes. 15 en Gir postal o segells de correu, es remet a totes les estacions de ferrocarrils d'Espanya franc d'embalatge

Acaba de sortir el catàleg

ESPORTS - SANROMA

Demaneu-lo avui mateix S'envia gratis

A. SANROMA - Balmes, 62 - BARCELONA

(Si desitja s'enviï certificat, enviï 30 cèntims en segells)

L'estatua de Colón il·lumina Barcelona. Naturalment, com que la Làmpara és

VULCAN 1/2 WATT

La trobarà a la
Rambla de les Flors, 26 (Botiga)

BAZAR DE LA UNION

OBJECTES D'ESCRITORI

TALONARIS

PER AL SORTEIG DE NADAL

DESCOMPTES ALS CORRESPONSALS

Carrer de la Unió, 3.—BARCELONA

XOCOLATES DE CAN CAPELLA

== ANTIGA CASA FUNDADA EN 1700 ==

Demaneu els xocolates
de Can Capella per tot arreu

PLA DE LA BOQUERIA, 2
BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Els aficionats

quells ciutadants que per un reial decret poden pujar, i ho fan, a la tribuna consistorial, per a parlar durant un quart d'hora, tenen ja un nom: «aficionats». Són com aquells xicots que's llencen a la plaça per a torejar un minut, cinc minuts, lo que poden, solament que, l'autoritat els detura, en lloc d'amparar-los com fa el Consistori. Ells se senten toreros, però no ho poden ésser, com els aficionats municipals voldrien ésser regidors, i no ho seran mai.

Els novel·listes galants parlen del quart d'hora femení, que és el quart d'hora de la feblesa. Doncs ara, an els ciutadants que pugen a la tribuna de l'Ajuntament, tindran el seu quart d'hora de feblesa, i així com les dones, agafades pels quinze minuts sentimentals, descobreixen que tenien aptituds per a el pecat, els aficionats municipals descobriren que ells, si poguessin, també pecarien. Es clar que no tots. Hi haurà l'aficionat sentimental i l'aficionat pràctic; el que pensarà en la ciutat, i el que allargarà les orelles cap el soroll de la font que raja; el que voldrà el bé públic i el que no pensarà més que amb ell. Després apareixerà, el denunciador, aquell que sempre volia tenir un diari, i que ara tindrà un Municipi. Després, vindrà el que es vendrà el torn, com el que es ven el lloc en una cua. Després, el que voldrà arreglar-ho tot, fins abans de parlar.

A nosaltres ja ens plau la reforma, teòricament, perquè som demòcrates i creiem amb la democràcia directa, però després del primer assaig, ens hem tornat conservadors d'aquells que de llibertats ja en voldrien, però les rebutgen perquè el poble no està preparat. El quart d'hora cívic, ja està bé, però ens fa por de que desfilarà per la tribuna tota la pintoresca fama humana: el trompa, el llauna el bútxere, el toca-campanes, el senyor Canons, el baliga-balaga, i aquests an els que els hi donem un nom molt precís, però una mica desvergonyat, que comença i acaba amb i,

i que són com un mal grà. An aquests s'ha de sumar el que no bada.

Aqueix ciutadà que no bada, devegades arribava a regidor, però abans, patia una llarga cursa d'obstacles. Anava al centre, somreia a tothom, es gastava diners, transformava el seu despatx en una oficina pública, corria donant mitings, s'exposava a la diatriba i a la maledicència, passava per l'engúnia de la candidatura, tornava, si era inclús, a gastar diners i a córrer, i quan, finalment, adquiria el dret de seure en els escons municipals, no podia parlar lliurement, subjectat a la disciplina de partit. Llavors, començaven un altres treballs per a no badar.

El ciutadà que no bada, amb una instància, demanant la tribuna, en tindrà prou. No necessitarà, ni córrer, ni humiliacions, ni despeses, ni propagandes, ni engúnies. Res. Una instància, i a la tribuna. Si bada, o no bada, dependrà d'ell. I com que li posen límits al parlar, però no a les vegades que pugui parlar, els ciutadants creuran que el senyor A, o el senyor B, són regidors de debó, sinó de dret, de fet. Les senyores, les mamàs, les amigues, quan siguin preguntades, respondran:

—El meu marit—o el meu fill, o el meu amic—no ho és de regidor, però com si ho fos, sap?

Serà una cosa semblant, an aquella parella que, arribada a un poble, va desvetllar els rezels dels puritans. Per a decidir si eren o no matrimoni, un preguntà al suposat marit:

—Vostès són casats?

—Aficionats, només.—respongué somrient el pseudo-marit.—Però com si ho fossim.

De regidors no ho seran. Se reduiran a aficionats. Però molts, com si ho fossin.

PARADOX

En el nostre Ateneu hi ha una vitrina, on són exposats a la curiositat i coneixement dels socis, els llibres recents adquirits. Els concurrents a la biblioteca, hi entren i se'n van, rectes, cap a la vitrina, com si fos la pila d'aigua beneïda d'aquell temple de la cultura.

Ara, la vitrina ha estat reformada, essent substi-

tuïts els vidres per un enreixat, una mica renaixement, ple de creus, i com que la llum de l'interior de la vitrina, és una llum somorta, fa l'efecte d'una petita capella, on no hi manca més que un Sant Crist. Diuen que la reforma és obra dels capellans de la casa. Diuen altres, més maliciosos, que és per a guardar millor els llibres.

Nosaltres hem averiguat que l'enreixat de la vitrina de llibres de l'Ateneu, és una obra defensiva. El mateix dia que va ésser col·locada, va aparèixer, també, un llibre que's titulava, orgullosament, «Mi pieza». Era un títol una mica alarmant i molts socis, entre ells els capellans, anaren a demanar explicacions al bibliotecari, explicacions que els hi foren donades. El llibre, era la traducció d'un llibre de guerra, i si els senyors socis haguessin llegit el subtítol els seus rezels s'haurien esvaït immediatament. «Mi pieza», no era res més que unes «Memorias de un artillero».

Davant d'aquestes precissions de la peça adquirida per l'Ateneu, la tranquil·litat ha tornat a la biblioteca, però ens diuen amics de la casa, que són amics nostres, que encara no ha gosat ningú a demanar Mi pieza en veu alta.

La Rambla de les Flors

Els barcelonins, que estan presenciant coses extraordinàries, han vist arrencar les parades de flors en la Rambla de Canaletes. Les obres del Metropolità, en tenen la culpa. I resulta que les roses semblen més roses, la Rambla més Rambla, que en lloc de rotllos de futbolistes, hi han rams de flors, i que des de la Plaça de Catalunya al Carrer del Bonsuccés, sembla un saló versallesc, com acostumen a dir els nostres imitadors de les cursileries madrilenyes.

Ha estat demanat que la nova instal·lació de les floristes, sigui definitiva. Nosaltres creiem que amb el canvi s'hi guanyaria, i que tot podria quedar a l'entorn, igual i millor, dient-se Rambla de les Flors a la de Canaletes, i Canaletes a la de les Flors.

El bou

Ara em plau fer-ne la comparació de la Poesia, no amb una verge pulquèrrima i gentil que ompli el cant d'or en la font de l'humà llinatge i refresca els cors humans amb l'aigua deliciosa de la font perennal; no, vull fer una comparança pagesa ben nostra, ben catalana. Jo alçaria un monument a un bou representatiu de la nostra poesia. És un poema èpic la força del bou, té una rojor de sang brava i ardenta, té lleugeresa i agilitat de lluita. La poesia idíl·lica hi és ben concreta en el seu pas lent arrossegant l'arada damunt dels camps; ell prepara el solc on les llavors hi germinaran com estrofes subtils que espiguen i maduren. La sátira i l'humorisme com llampeguen en els seus corns punxents! i en

la dolcesa dels ulls no hi veieu tot un misticisme i un serè aquietament amorós? Aquest amor que quan l'agullona li fa saltar les margeres i els rostos pantejant, frenètic i vigorós darrera la vaca macilenta. Oh! com el bou normalment és pesat i respectuós com un vers alexandrí. Té un front romàntic i fer dringar l'esquellot com una explicació didàctica i el bou representa la naturalesa i la força; la constància i severitat, la justesa i l'agudesia. Què virtut que té el bou! Oh! els pescadors us diran com és ell, qui els du la barca fins arràn d'aigua i els encomana agilitat, paciència i tenacitat per a lliutar amb l'onada.

Ell és el símbol de la Poesia nostra, des del el mar a muntanya, pasturant per la verdor dels prats, i les carretes trontolladores. Oh! com llueix en ses banyes punxents l'enginy de la raça!

SALVADOR PERARNAU

La inestabilitat de les coses humanes

Abans la Rambla tenia una fesomia rígida, igual sempre, immutable.

Avui, com que tot es perd, la Rambla ha perdut la seva fesomia. L'ha perdut com els còmics perden la seva: a força de superposar-se una fesomia, a força del maquillatge.

Un còmic cada dia canvia la fesomia, ratllant-la i desfigurant-la amb els llapis de tocador. Ara és jove i alegre, ara trista i vella.

La Rambla, també. Des de que s'ha començat a construir el Metropolità, s'ha dat a la mala vida. Amb les valles del Metro s'ha convertit en un campament de pel·lícula del programa «Ajuria». Hi havien uns ocells presoners, que ja no són tan presoners com eren, perquè si no canvien de gàbia canvien de lloc a cada moment, cosa que sempre és un consol. Hi havien unes parades de flors, que recordaven el mercat de flors de la plaça d'Espanya a Roma, i convertien la Rambla en jardí, i aviat veurem aquestes parades als Josepets o a la plaça de Vallvidrera.

Aquesta inestabilitat de les humanes coses ens ompla de tristesa. Paraula. Perquè nosaltres encara que no ho sembli, com el senyor Esteve, ens tornem amics de la tradició.

Boletaires

Les matinades del diumenge ofereixen al noctàmbul un espectacle pintoresc. Davant l'estació del tren tramvia de les Planes, es reuneix un nombre considerable de gent. Aquesta gent porta cistells, sarrons, motxiles, escopetes, gossos. Aquesta gent va vestida d'una manera arbitrària amb bandes, leggis i sabates de caçador.

Aquesta gent va a cercar bolets. A nosaltres, això ens sembla un xic estrany. O sobra gent, o manquen bolets. No pot ésser que'l bolet es criï en tanta abundor.

L'Ajuntament hauria de vetllar per a que aquests

TRAGÈDIA D'AMOR

- Ya lo vés, Currito, no nos dejan lanar!
—Y ahora que ya sabías sisar más que Romanones!

boletaires no tornessin a la ciutat amb les mans buides. I qui diu les mans diu al cistell. Això s'arreglaria de la següent manera: dedicant-se al conreu del rovelló com fins ara s'han dedicat al conreu de la patata. Procurant que als boscos hi hagués humitat, regant-los. I així que arribés la tardor deixant-los lliures als boletaires.

Què l'Ajuntament no hi faria un gran negoci? Sí, senyors que li faria. Es podria votar una emissió de segells i posar un d'aquests segells a cada bolet, i tots estariem contents. Els que els van a buscar i els que ens els mengem.

Dels actes públics

(Viscut o imaginat)

En comprovar-se la innocència del processat, es notaren a la sala algunes mostres de descontent. No hi hauria, malvinatge, la suposada execució, amb els corresponents catafal, botxi i demés *agradables* impressions.

En les reunions dels casinos democràtics hi sol

ESPERANCES

—No em desprecis Laieta, encara que si-
gul adrogueu, qui sap si demà seré regidor.

haver gran disparitat de criteris, 'quan' es tracta de posar al quarto de Junta el retrat del *caudillo*. Si com de costum es fa impossible una solució d'harmonia, el president, hàbil, sempre té un punt de fugida que encara no ha fallat mai: anomenar una ponència que estudiarà (?) l'assumpte i resoldrà en conseqüència.

L'orador de míting poc afortunat, deu procurar no ésser mai el primer en parlar. Altrament no tindria en els moments que minva l'inspiració, l'excel·lent recurs de repetir els arguments dels seus col·legues, després de la frase de ritual: «Com ha dit molt bé el company tal....»

Mentre dissertava sobre les «Aventatges de la vida vegetal», el conferenciant advertí amb pena la mitja rialla d'un cambrer del seu hotel, el mateix, precisament, que li serveix el bistec diari i que, indiscret, havia assistit a l'acte.

Tan poc afortunats degueren estar els regidors amb la llur eloqüència en aquell debat municipal, que després d'aixecada la sessió pel senyor batlle, l'agutzil invertí mitga hora grassa despertant a l'auditori.

Ja sabem que sempre manca en el míting l'orador de més relleu, per trobar-se, segons resa el telegrama, *repentinamente indispuerto*. La comissió organitzadora que ja coneix la fórmula, sol tenir ja redactat un fals telegrama que llegeix a la concurrència, en cas de no haver-lo remès per oblid el secretari de l'home públic.

Es innegable que'l to de veu és un dels factors més importants en les reunions populars. En elles s'hi aproven sempre les proposicions—bones o dolentes—d'un bon bariton.

M. GRANÉ CIVIL

EL CAFÈ DEL CAFÈ

Aquest amic nostre—tots els que fem, com una penitència, una secció fixa en un periòdic, diari o setmanal, tenim un amic que ens treu de molts *apuros*: els *apuros* de donar-nos tema quan nosaltres no en tenim, que és les més de les vegades—està desesperat. Com que ens sembla la seva desesperació un motiu interessant, parlem-ne. Parlem-ne, que guanyarem temps i un «Glosari» més. I ja és guanyar.

El nostre amic és un cafetòman, un cafetòman formidable. Quan sent dir d'algué que pren cocaïna,

UNA AVENTURA

—I aquell home li va dir: «Jo no sóc amic de demanar res a ningú...» i li vaig pendre tot el que duia a sobre.

GENT D'ALTURA

—I perquè no s'hi vol casar amb aquesta noia? Perquè és pobre?
—No, perquè jo sóc un home que vola molt alt.

èter o morfina, riu per sota el nas. Riu per sota el nas, perquè fins ara no s'ha inventat altra manera de riure. Ell no hi està per la farmacopea: ell està pel cafè

Però pel cafè del Cafè. El cafè pres a casa, en companyia de la dona—de la dona que es fa un jersei de ganxet, i que ja fa temps que se'l fa, tant temps que el jersei sembla una imitació de la Sagrada Família en companyia de la sogra—que com totes les sogres resulta una mena de cosa de la que més val no parlar-ne—i dels fills—els fills que ploren, que tenen les mans brutes i el nas ple de mocs, que s'estiren els cabells i criden i es barallen i converteixen el pis en un campament de *boy-scouts*—no li sembla cafè.

Li sembla til·la, flors cordials, és a dir, una beguda que no és beguda perquè no perjudica, una beguda «blanca», d'abono aristocràtic, una beguda per a Filles de Maria.

Ell necessita pendre aquesta mixtura de color fosc que als Cafès en diuen cafè i que no se sap ben bé que és. Però necessita pendre-la al Cafè, entre el remoreig de les converses, els crits intermitents de les discussions, el trec-catatrec de les fixxes de domino, el fum del tabac, la pudor de suor i de multitud tancada.

El nostre amic és un animal de Cafè. A casa seva li serveixen aquesta beguda amb més propietat i en condicions més tranquil·les. Però ell és enemic de la tranquil·litat. Ell no pot viure sense el cafè, que no és cafè, que és una porqueria. A casa seva no ho comprenen això. Però nosaltres, sí. Nosaltres sí, perquè estem en el secret de que al nostre amic, en el fons—tan en el fons que ni ell mateix se'n ha adonat—el cafè no té per a ell la més petita importància. S'hi ha dedicat com s'hauria pogut dedicar al *sinalco*.

XARAU

ROMEA

Reposició de *L'auca del senyor Esteve*. Heu's aquí una bona idea. Sempre val més això que qualsevol comèdia nyonya i avorrida del senyor Folch i Torres, d'aquestes que tenen la virtut d'imbecilitzar a la gent. *L'auca del senyor Esteve* és una d'aquelles obres que marquen una fita en el teatre i que sempre es veu amb gust. Prova d'això és la gentada que aquests dies ha omplert el «Romea» per a admirar una vegada més la comèdia admirable i per a aplaudir als intèrprets, que bé s'ho mereixen.

NUEVO

Consignem, abans que tot, que *Los Mosqueteros del Rey* han tingut un gran èxit. Un gran èxit merescudíssim. Teatre ple, però ple del tot, ovacions als autors, al pintor, als intèrprets.

Del llibre poca cosa en direm, perquè en una obra lírica, el llibre té una importància de segon terme. No diem això en to de repulsa ni de reny, no. Qui ha acceptat llibres tan imbècils, tan grollers com el de *La Monteria* o *El pájaro azul*, per exemple, no té dret a trobar defectes en el de *Los mosqueteros del Rey*. I és que en realitat no en té. És un llibre discretíssim, on no s'hi diu cap bogeria ni estupidesa, ple d'ambient i de caràcter d'època. Una aventura de guerra i d'amor entre uns personatges arrogants i d'una incomparable simpatia. Creiem que quan d'un llibre es pot dir això, és que es tracta d'un bon llibre. La nostra més sincera enhorabona als senyors Giralt i Capdevila.

Però lo important és la música. Hi ha la diferència entre aquesta de *Los Mosqueteros del Rey* i la dels quatre desgraciats que des de Madrid ens n'envien, que la del mestre Obradors és música de debó, i l'altra és soroll vil i plebeu de pianet de manubri. Aplaudint aquesta música, el públic es dignifica i es redimeix dels seus pecats de quan *l'Hay que ver, Si una mujer nos enamora*, i altres idioteses per l'estil.

El mestre Obradors ha escrit una partitura riquíssima en melodies i en instrumentació, treient a la fusta, al metall i a la percussió—que juguen molt—efectes d'una gran bellesa.

Els temes són frescs, inspirats, i n'hi han per a tots els gustos: d'un caient popular, com la ronda-serenata dels mosqueters—irònics i graciosos—com el dueto i el pas-doble, apassionats, càlits, com e's dos duos de tenor i tiple, vibrants, i valents com l'entrada del tenor i la *Cançó de l'espasa*.

La majoria d'aquests números, i d'altres, foren repetits entre grans aplaudiments del públic.

En Vendrell va cantar com ell sol ter-ho: com un àngel. Indubtablement en el gènere líric no hi ha un cantant del bon gust d'En Vendrell. I després d'En Vendrell, En Viñas, En Viñas que va saber oblidar-se de l'opereta i, ple de bona voluntat, d'entusiasme, va fer una creació del seu personatge La senyora Racionero, treballant i cantant amb molta fe. La senyora Puchol graciosíssima. Es una cosa sèria aquesta senyora Puchol. Els senyors Rojo i Mata molt correctes, molt entonats, discretíssims.

S'estrenaven dues decoracions d'En Vilumara, que van ésser rebudes entre grans aplaudiments. Què n'hem de dir nosaltres d'aquesta obra del mestre de l'escenografia? Tots els elogis serien pocs i pobres. Els trajes, fets baix figurins del nostre admirable «Pícarol» d'una gran riquesa i bon gust.

A l'acabar l'obra, el públic tributà una ovació a autors, pintor i intèrprets, obligant a parlar al mestre Obradors, an En Vendrell, an En Viñas i an En Capdevila.

A tots aquests aplaudiments tan justos i merescuts, nosaltres hi afegim el nostre.

PER A ACABAR

S'anuncia ja la temporada d'òpera del «Liceu». Grans cantants, estrenes interessantíssimes. No és difícil endevinar l'èxit.—A hores d'ara deu haver debutat la companyia de revistes d'En Velasco. Ja en parlarem la setmana entrant.—A «Eldorado» anuncien una cosa, *La Luz de Bengala*, que a Madrid va fracassar sorollosament. Diuen que és del mestre Guerrero. També ho deien de *La reina de las praderas*—I ja no hi ha res més de nou, senyors.

Bob

L'afirmat del Passeig de Gràcia està que no s'hi pot donar un pas; el de les Rambles *idem de lienzo*, el carrer de la Canuda segueix en estat intransitable, el carrer de les Corts no acaba mai d'estar apariat...

I després voldran que els barcelonins posem els peus plans! Impossible!

EL CONFLICTE DEL DIA

No hi ha prou Casa per a tantes reclamacions.

EN MARCH, EL CACIC MALLORQUI

—Venen, senyors? Jo encara valg tirant de la rifeta!

FUTBOL

Celta-Barcelona:

Galleguño, galleguño! Aquest era el mot més indicat que sortia de tots els espectadors en veure'ls entrar en el camp amb una cara molt corrent en les hores de *saudade* que no pas en un acte cèltic. Abundaren les jugades bones. Com en qualsevol partit, no mancaren moments soporífics ni esbranzides ocasionades a ram-pells. Compliren el reglament sense escatir cap hora al públic però també sense poguer-li donar la sotregada de les grans victòries o dels grans cateclismes. Era com un joc a preu fet; era com un.

Maduraven el fruits, preparaven la cundimenta de la jornada trinxant la carn, però no es preocupaven gaire de tirar la pilota a l'olla, amb tot i sentir la bullidera de l'olla que semblava una olla.

Gerardo ens feu l'afecte d'aquells que pateixen en veure que es fa tard i no hi ha res fet i de tan adalerat que anava, clavà una trompada a n'En Conrado que li permetè retirar-se, substituint-lo Jacobo, que no sabem si és cap dels dessendents de Jacob.

L'Isidro se sentia pagès, perquè res més va demostrar en el moment que li entraren un *goal* i ell s'ho mirava tant fresquet i amb la creència de que la porta que guardava el seu camp era nfranquejable.

Després que vagin parlant de la catxassa dels galles! No necessiten *muneira*, no, per a llicenciar adversaris. L'Alcantara ho pot dir, car encara es deu queixar del xoc que l'obligà a retirar-se.

En fi: fou un de tants partits que ni aixequen pols ni protestes i que de la mateixa manera ens hauria satisfet quedant de 5 a 2 com de 2 a 5.

No han jugat? Doncs no et queixes, home, que ben guanyat ho tenen.

Europa-Badalona:

Aquests dos equips es reduïen en un sol nom: Brú.

Aquest fou el capítell on s'hi esculpi el què de la cosa d'aquella tarda autumnal.

La primera part fou reconfortadora pels del *Badalona* amb el primer *goal*. Ja tenien raó uns pescadors, engabiats darrera la xarxa de la porta. Només exclamaven: «Sirgueu, sirgueu!» I quan En Brú pescava les pilotes començaven: «Tira peixet».

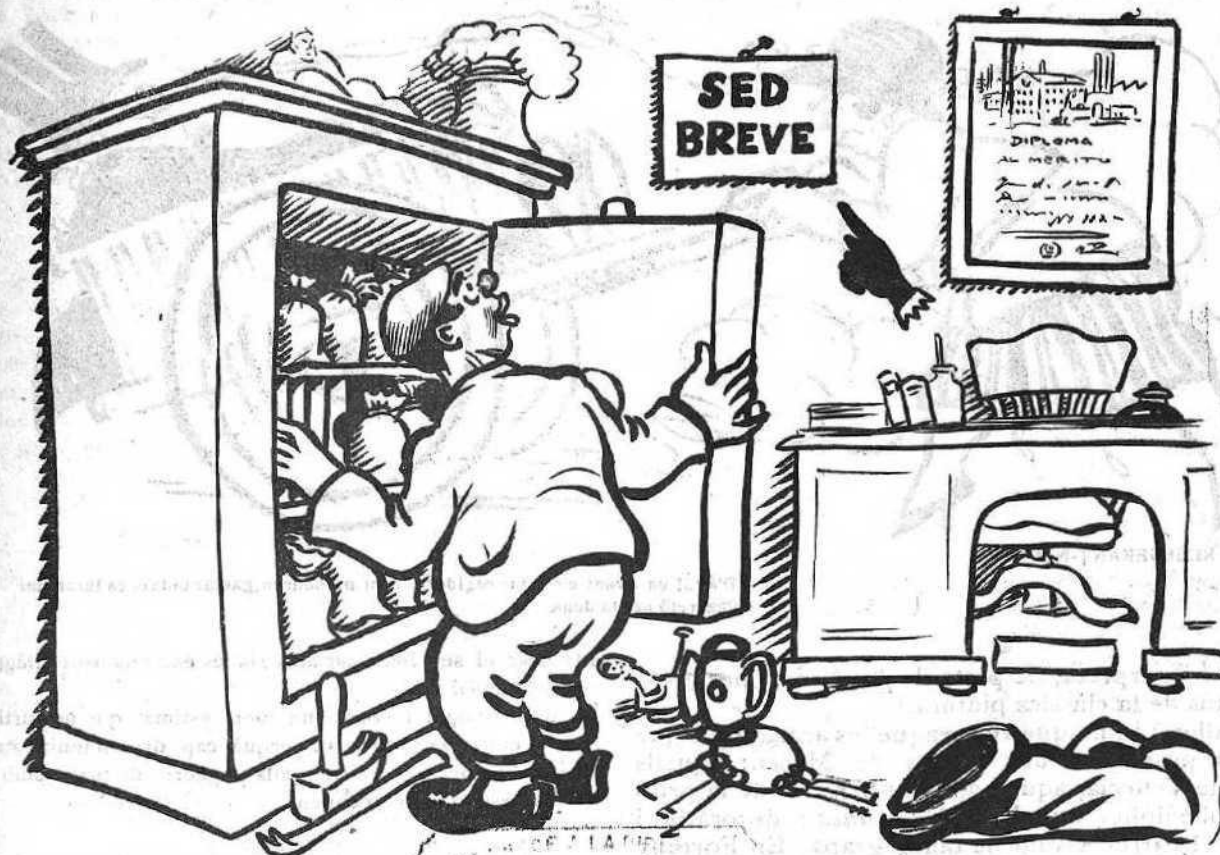
L'*Europa* m'he fixat que sempre s'anima a la segona part, igual, igual que la política europea que fa lo mateix. Necessita rebre abans de pegar. Si bé allò de que *segundas partes nunca son buenas*, en tractant-se d'ells no es pot dir lo mateix.

Els dos porters foren els més complidors de la tarda. Sempre mirant el passa a fora, però mai deixant entrar molèsties a la porta per a evitar disgustos.

I aquí una cossa, allà una pífla, i més enllà un crit seguit d'un xiulet, va acabar-se el partit amb 3 *goals* al *haber* dels europeus i 1 al *debe* dels badalonins.

Varis:

A Mataró el del «Iluro» reberen amb tots els comediments al *martinenc* però després aquests pagaren les atencions atunyinnat-

LA CASUALITAT

PERE ARTERO BARCELONA

—El deuen haver posat per mi aquest lletrero.

los amb quatre goals a canvi d'un que entrà l'Illuro per conducte d'En Danis.

Els del *Poble Nou* se les entengueren amb l'Auenç. Però com que això del futbol sempre porta raons sense raó, es necessita un àrbit i aquest no es presentà. Però tot s'arreglà i com que la passió del joc no és tant fàcil de treure, es jugà per dent els del «Poble Nou» per 2 a 4.

REAGA

PLUJA GRANADA

Ja era hora de que plugués en els camps de l'art, car havíem passat uns mesos de sequia terrible. Ara el terror de les exposicions comença a tenir bona saó i la pintura s'hi reviscola de valent.

Aneu a *El Siglo* i veureu un espatec de pintures a l'oli fetes per En Pla Rubio, que no hi ha més que mirar; figures al sol de tons virolats i alegres; desnus de dona suaument dibuixats i colorit; marines d'aigua natural que sembla que es mogui; paisatges nets com una patena i tot fet amb un gust i amb una traça extraordinàries. Tòqui-la, amic Pla, vostè és dels pocs pintors que coneix l'art que belluga.

Al costat d'aquest artista mascle, En López Morelló hi ha penjat un bell assortit de tapiços de dibuix enrevessat, però bonic i força decoratiu. En López Morelló podrà no ésser un artista persa, encara que tira a imitar als tapicers de la terra del Sha; mes ningú podrà negar de que és un tapicer *per sé*, al qual li sobren temes i manetes per a pintar-los.

A l'ombra dels dos artistes esmentats, altres dos, En L. Bonet i En R. Alemany exposen també varies obretes pictòriques; el primer és un xicot que empaita la natura viva, i té de tant en tant algun encert, principalment quan només apunta; el segon no sap encara cap on tirar i segueix massa sovint a l'Urgell per dintre dels teatrals. Això no vol pas dir que sigui un imitador rastrear, ben al contrari, és un xicot que farà carrera pintant interiors; al revés del seu company Bonet, el qual si vol produir alguna cosa que es digui amb el seu cognom, té d'anar sempre per tora.

Altra expositor de *El Siglo*, En Ramón Costa, va portar-hi la collita sense tria; pintures a l'oli i al pastell, dibuixos colorits, a la ploma i al llapis, regularet i ben orientat només.

**

Si granada fou la pluja que produí els quadros d'En Pla i Rubio, no ho resulta pas menys la que assaona l'exposició que En Marian Fortuny i de Madrazo té a les *Galerías Laietanes*. Aquest Fortuny resulta, per la correcció del dibuix, la força del colorit, la llum que sap copsar al vol i la qualitat de les

REGENERANT-NOS

D'avui en avant els nous regidors, com no podran gastar cotxe, es faran dur en carretó per la dona.

coses que interpreta, de pasta de *pintoràs*; i per torna un virtuós de la clàssica pintura.

Cavallers: hi ha que veure aquelles armadures, que semblen posades a una vitrina de Museu: aquells apunts de Venècia, aquell admirable retrat de la princesa Hohenlohe, aquell airós *panneau* decoratiu, i treure's el barret davant de tanta grapa. En Fortuny fill és un reflecte artístic del seu pare; ço fa que no pugui unir a una execució admirable, una forta personalitat.

Al costat de l'art arcàic d'En Fortuny bis, el jove artista argentí En Carles B. Piccardo exposa bon nombre de pintures llampants de gust ultra modern.

En Piccardo és un pintor de bon tremp que cerca el seu camí: jo crec que el trobarà quan vagi sol, a judicar per la manera com tracta la figura i com interpreta ben sovint el paisatge.

A Càn Parés, a La Pinacoteca i a les Galeries Antonietti, exposicions col·lectives amb un conjunt d'una quarantena de pintors.

Bon profit.

C. ARBÓ

:: ESQUELLOTS ::

La jornada dels difunts amb tot i el ruixam baixat del cel, seguint la impietosa costum, constituï una de les notes més alegres de la tardor.

Sembla mentida que ni es deixin en pau les cendres dels que reposen en els cementiris. Quin mal ens fan, perquè s'hagi d'anar

a trencar el seu benestar amb rialles escandaloses i llàgrimes de circumstància?

El que vulgui recordar un mort estimat, que no surti de casa com si morís de sentiment, perquè cap dret hi tenim a molestar als que fins per a viure tranquils tinguieren de pagar amb diners i la vida l'estància que ocupen.

Les sessions municipals van ara com una seda. Deu ésser perquè els nous regidors encara no saben l'ofici. Quan s'adonguin de que tenen dots oratòries, ja serà altra cosa. Sobre tot si algun d'ells es recorda que els regidors poc aprensius *in illo tempore*, es feien a l'Ajuntament el dot dels seus fills.

Són molts els que volen pendre la paraula en las sessions municipals.

Hi ha qui diu que allò serà un safaretx, però nosaldres diem que no serà res, ni portarà res aquest nou sistema.

Tot és passar temps.

Fa bonic, fa riure, fa pensar i fa treure foc pels queixals a tots els que saben coordinar idees, fets i antagonismes

Llegiu qualsevol periòdic urbà o rústic que abans tenia tendències propenses a la separació, i veureu que tots han fet un canvi molt radical.

El que no es dedica a la remaderia, es dedica a l'agricultura o bé al deport.

D'aquesta manera també treballen per a la prosperitat de la pàtria i potser és un mitjà més apropiat per a fer xerricar les dents dels que fins ara no han pogut riure de satisfacció.

Nosaltres creïem que això dels vocals associats, devinguts regidors per obra i favor del Directori, seria com una munió de sacs d'orgull, no senyors Són modestos — *salve* excepcions — i fins n'hi han que ho són en desmesura. Pregunteu-ho, sinó al rodanxó urbà que fa de centenella a la porta del secretari particular de l'alcalde.

El dilluns se li presentà un bon home amb el vestit de les fes-

tes i tot cohibit preguntà si podia entrar a la secretaria. Se li tregué el barret i parlava amb tota classe d'acataments

El pacient i grassó urbà, que és el més molestat i el que ha escoltat les més grans mentides i les misèries més indignes, el rebé com un de tants, i més en veure l'interrogador que ja feia estona que s'esperava. Un cop hagué parlat i fet somriure a tots, rubricà la pregunta amb aquestes paraules:

—Sóc consejal, sap?

El saló de Cent de Cà la ciutat està en un estat indecent a causa d'unes reformes que no sabem si serviran per a destormar-lo.

Nosaltres sols esperem que tot s'acabi bé i que no quedi en el mateix estat dels carrers Borrell, Diputació, Montserrat i altres tants i molts que costarien tant de comptar com dies falten per a veure-les acabades. Semblen trinxeres preparades per no se sap que, o bé pous de poca consciència metropolitana.

¡Quien se la vende! ¡Quien la compra! Aquesta és la cantarella, la xaranga que trobareu a les portes de tots els teatres.

Això deuria evitar-se, perquè no costa gens fer aquesta deducció al veure els esvirros revenedors que embesteixen a la gent com proxenetes, i dels baillets impertinents que són llurs setèlits per a aguanyar-se l'import dels vicis de la setmana.

Això s'hauria d'evitar o al contrari instal·lar una subasta a la porta que sortegés les entrades.

L'empresa d'aquell cine monumental anomenat *Coliseum* que s'inaugurà amb tants fums, ha rebaixat els preus de les localitats per manca de concurrència.

No sé, em sembla que el *Coliseum* és massa edifici per a cine barceloní. Aquí la gent ho vol tot bo i baratet, encara que li donguin gat per llebre, i allò és un plat fort magníficament presentat, millor dit, un palau de prínceps en una ciutat d'agabelladors.

Ja veurem.

Sembla que l'ascensor elèctric que ha de pujar al *belvedere* del monument a Colón va d'allò més bé; sembla que les obres de restauració del mateix començaran tot seguit; sembla que s'han enviat a cercar a la Xina els peixos destinats al viver que rodejarà aviat el basament d'aquella construcció que honra a Barcelona. Ara només cal que no tinguem d'exclamar amb el poeta aragonès:

Lástima grande que no sea verdad tanta belleza.

Aquest número ha passat per la prèvia censura militar

Antoni López, editor — Rambla del Mltg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Oim, 8
BARCELONA

—Quina orquestra més sonora, sembla la Banda Municipal.

—Doncs no hi ha tal Banda Municipal, és la Fratinola de la CASA WERNER, que té els magatzems a la Ronda de la Universitat, 31.

Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors Parc de Montjuich

GRANS REGALS.— Sorteig de 22 mobiliaris, a profit del públic.
Des del 8 al 15 de novembre. Totes les entrades donen dret a un dels
premis. Preu de l'entrada amb número: UNA PESSETA.

Els mobiliaris que se sorteigen són els que figuren en les instal·lacions del Concurs de la Casa Humil, convenientment assenyalats.

Dits mobiliaris han sigut adquirits pel Comitè per a correspondre al favor del públic, havent-se dividit, per als efectes d'aquest sorteig, en els següents lots:

Lot primer: Un menjador (Casa Gimbert).—*Segon:* Un dormitori (Casa Gimbert).—*Tercer:* Un dormitori lacat (Casa Gimbert).—*Quart:* Un menjador (Casa Gimbert).—*Quint:* Un menjador (Col·legi d'Artífexs).—*Sext:* Un rebedor (Col·legi d'Artífexs).—

Setè: Un dormitori (Col·legi d'Artífexs).—*Vuitè:* Un menjador (Domingo & Sabaté).—*Novè:* Un dormitori (Domingo & Sabaté).—*10:* Un despatx (Domingo & Sabaté).—*11:* Una sala família (Foment de les Arts Decoratives).—*12:* Un menjador (Foment de les Arts Decoratives).—*13:* Un dormitori (Foment de les Arts Decoratives).—*14:* Un dormitori (El Segle).—*15:* Un menjador (El Segle).—*16:* Un dormitori (El Segle).—*17:* Un menjador (R. Vayreda).—*18:* Un rebedor (Busquets).—*19:* Un menjador (Busquets).—*20:* Un menjador (Comas).—*21:* Un saló (Comas).—*22:* Un dormitori (Comas).

Cada poseïdor d'abonament tindrà dret a 16 números, que podrà recollir en les oficines del Palau d'Art Modern des del dia 8 al 15 d'aquest mes, de 10 a 1 i de 3 a 7.

Se vende en toda España

: el popularísimo libro :

El Año en la Mano

Almanaque-enciclopedia de la vida práctica para 1924

Todo comprador de **El Año en la Mano** tiene
participación a un billete de la
LOTERIA DE NAVIDAD

El Año en la Mano es indispensable a todos los
que les interesa saber lo ocurrido durante el año

Un tomo 8.º, lujosamente impreso, con un sinnúmero de
fotografados

PRECIOS: En rústica, ptas. 1'50; encuadernado, ptas. 2

Aviat es posarà a la venda

L'Esquella de la Torratxa

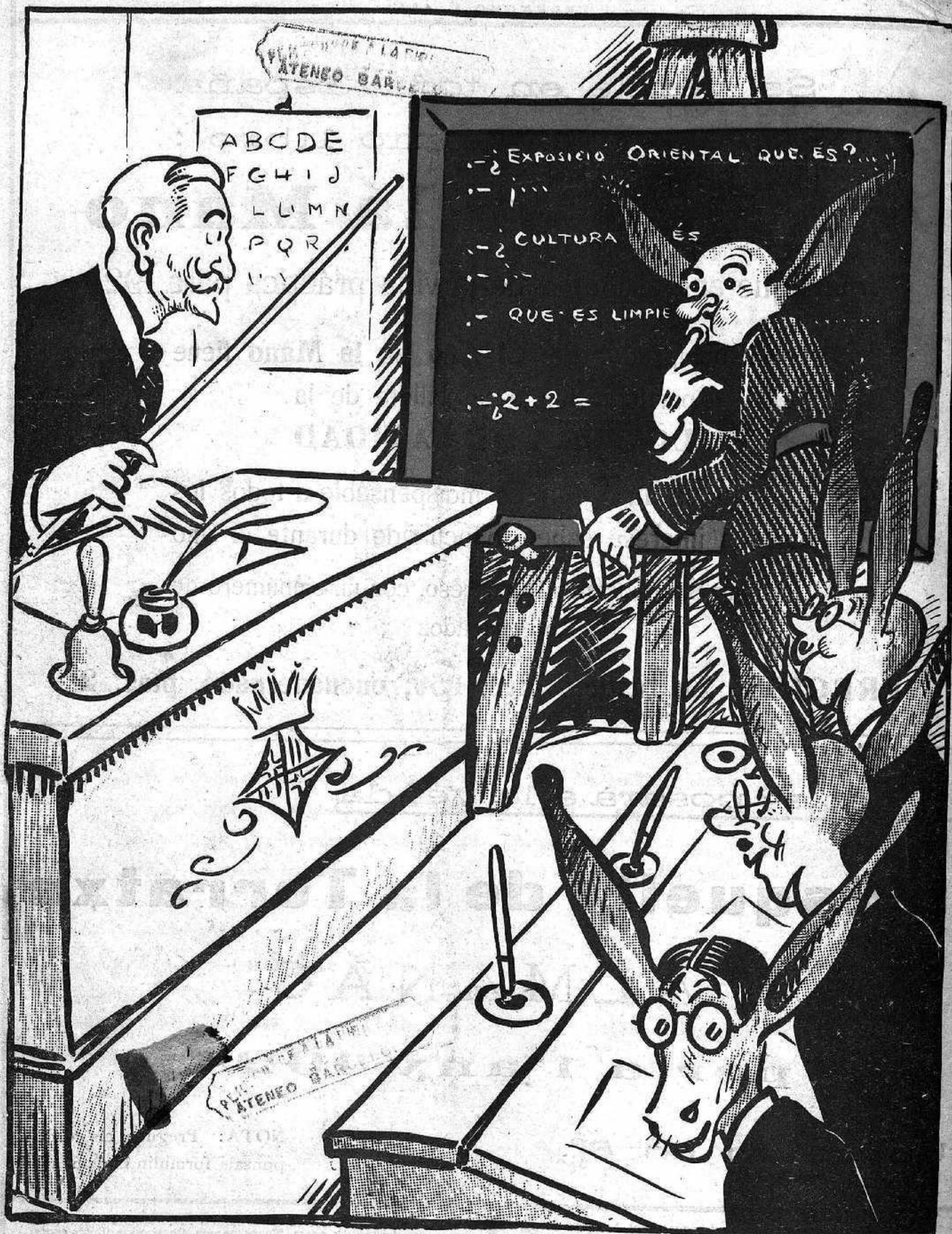
ALMANAC

per a l'any 1924

Un volum en 8º.

NOTA: Preguem als corres-
ponsals formulin la demanda.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de frauqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebalxes.

UNA SESSIÓ DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA, VISTA AL NATURAL